**Р Е П У Б Л И К А  Б Ъ Л Г А Р И Я**

# Н А Р О Д Н О  С Ъ Б Р А Н И Е

***Проект***

# З А К О Н

## за изменение и допълнение на Кодекса на търговското корабоплаване

(Обн., ДВ, бр. 55 и 56 от 1970 г.; попр., бр. 58 от 1970 г.; изм. и доп., бр. 55 от 1975 г., бр. 10 от 1987 г., бр. 30 от 1990 г., бр. 85 от 1998 г., бр. 12 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 113 от 2002 г., бр. 55 от 2004 г., бр. 42, 77, 87, 94 и 104 от 2005 г., бр. 30, 62 и 108 от 2006 г., бр. 36, 71 и 98 от 2008 г., бр. 12 и 32 от 2009 г., бр. 85 от 2010 г., бр. 92 от 2011 г., бр. 38 и 77 от 2012 г., бр. 15, 28 и 109 от 2013 г. и бр. 14 от 2015 г.)

**§ 1.** В чл. 93 се създава ал. 6:

„(6) Капитанът е длъжен да информира администрацията на крайбрежната държава в случай на морски произшествия, когато е налице потънало имущество.”

**§ 2.** Член 221а се изменя така:

„Чл. 221а. (1) Разпоредбите на тази глава се прилагат по отношение на превоза на пътници, които не попадат в приложното поле на Регламент (ЕО) № 1177/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 г. относно правата на пътниците, пътуващи по море или по вътрешни водни пътища, и за изменение на Регламент (ЕО) № 2006/2004 (ОВ, L 334 от 2010 г.) (Регламент (ЕО) № 1177/2010).

(2) В случаите на превоз на пътници, попадащ в приложното поле на Регламент (ЕО) № 1177/2010, разпоредбите на настоящата глава се прилагат само по отношение на правата и задълженията, които произтичат от договора за превоз на пътници и не са уредени в Регламент (ЕО) № 1177/2010.”

**§ 3.** В чл. 329 думите „вътрешните морски води” се заменят с „вътрешните морски води, изключителната икономическа зона”.

**§ 4.** Създават се чл. 337а-337г:

„Отговорност на корабопритежателя

Чл. 337а. (1) Корабопритежателят е отговорен за разходите за определяне на местонахождението, обозначаване и изваждане на потънало имущество.

(2) Корабопритежателят не носи отговорност за разходите за определяне на местонахождението, обозначаване и изваждане на потънало имущество, ако докаже, че морското произшествие, довело до потъване на имущество:

1. е резултат на война, размирици, гражданска война, бунт или природно явление от извънреден, неизбежен и непреодолим характер;

2. е възникнало изцяло поради действие или бездействие, извършени с намерение да бъдат причинени щети от трета страна, или

3. е възникнало изцяло поради небрежност или други неправомерни действия на компетентните органи, отговорни за поддръжката на светлините или други навигационни средства, изпълняващи тези функции.

Обхват на обезщетението

Чл. 337б. Обезщетението обхваща претърпените загуби до размера на разходите за определяне на местонахождението, обозначаване и изваждане на потънало имущество. Обезщетението не може да надхвърля размера на застраховката или друга финансова гаранция, покриваща отговорността на корабопритежателя за разходите за определяне на местонахождението, обозначаване и изваждане на потънало имущество.

Ограничена отговорност на корабопритежателя

Чл. 337в. Корабопритежателят и лицето или лицата, които са предоставили застраховка или други финансови гаранции, ограничават своята отговорност за разходите за определяне на местонахождението, обозначаване и изваждане на потънало имущество до лимита, определен в Протокола от 1996 г. към Конвенцията относно ограничаване на отговорността при морски искове от 1976 г., съставена в Лондон на 2 май 1996 г. (ДВ, бр. 77 от 2005 г.), ратифицирана със закон (ДВ, бр. 43 от 2005 г.).

Финансови обезпечения и издаване на свидетелство

Чл. 337г. (1) Корабопритежателят на кораб с бруто тонаж 300 или повече тона е длъжен да има застраховка, банкова гаранция или друго финансово обезпечение, покриващо съответната стойност по чл. 337б.

(2) Всеки кораб с бруто тонаж 300 или повече тона, плаващ под българско знаме, трябва да има на борда свидетелство, издадено от Изпълнителна агенция „Морска администрация” при условия и по ред, определени с наредбата по чл. 86, и удостоверяващо наличието на обстоятелствата по ал. 1.

(3) Изпълнителна агенция „Морска администрация” може да издава свидетелство, удостоверяващо наличието на обстоятелствата по ал. 1, на кораб, плаващ под знамето на държава, която не е страна по Международната конвенция за изваждане на потънало имущество от Найроби, 2007 г., ратифицирана със закон (ДВ, бр. 92 от 2011 г.), при условия и по ред, определени с наредбата по чл. 86.

(4) Всеки кораб, който посещава българските морски пристанища или морска инсталация, с бруто тонаж 300 или повече тона трябва да има на борда свидетелство, удостоверяващо наличието на застраховка, банкова гаранция или друго финансово обезпечение за покриване на отговорността за разходите за определяне на местонахождението, обозначаване и изваждане на потънало имущество, или свидетелство за регистрация, издадено от компетентните органи на държавата, под чието знаме плава корабът, удостоверящо правото й на собственост и отговорността за разходите за определяне на местонахождението, обозначаване и изваждане на потънало имущество покрита до размера по чл. 337б.

(5) Изпълнителна агенция „Морска администрация” води регистър на издадените свидетелства.”

**§ 5.** В чл. 383в се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1:

а) създават се нови т. 15 и 16:

„15. не изпълни или не изпълни в установения срок задължението си по чл. 16, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 1177/2010 относно предоставянето на информация в случай на отмяна на пътуването или закъснение при заминаването, или допусне лицето, на което е поверил изпълнението на това задължение, да не го изпълни или да не го изпълни в срок;

16. не изпълни или не положи дължимата грижа при изпълнението на задължението си по чл. 16, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 1177/2010 относно предоставянето на информация в случай на отмяна на пътуването или закъснение при заминаването, или допусне лицето, на което е поверил изпълнението на това задължение, да не го изпълни или да не положи дължимата при изпълнението му грижа;”

б) създават се т. 17-19:

„17. не изпълни задължението си по чл. 16, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 1177/2010 относно предоставянето на информация при отмяна на пътуването или закъснение при заминаването на лица с увреждания или лица с намалена подвижност в достъпна за тях форма, или допусне лицето, на което е поверил изпълнението на това задължение, да не го изпълни;

18. не изпълни някое от задълженията си по чл. 17 от Регламент (ЕС) № 1177/2010 или допусне лицето, на което е поверил изпълнението на някое от тези задължения, да не го изпълни;

19. не изпълни, не изпълни в установения срок или по установения начин някое от задълженията си по чл. 18 или по чл. 19, параграфи 5 и 6 от Регламент (ЕС) № 1177/2010 или допусне лицето, на което е поверил изпълнението на някое от тези задължения, да не го изпълни, да не го изпълни в установения срок или по установения начин.“;

в) досегашните т. 15 и 16 стават съответно т. 20 и 21.

2. В ал. 2 след думите „чл. 14“ се поставя запетая и думите „и чл. 15, параграф 4“ се заменят с „чл. 15, параграф 4, чл. 16-18 и чл. 19, параграфи 5 и 6”.

**§ 6.** Член 385 се изменя така:

„Чл. 385. (1) За обезпечаване събирането на глобата или на имуществената санкция, наложена по тази глава, на кораба, независимо от собствеността му, се забранява отплаване едновременно със съставяне на акта за установяване на нарушението.

(2) За обезпечаване събирането на обезщетение, определено по реда на тази глава, корабът, независимо от собствеността му, се арестува по реда на чл. 364а или 365.”

**Заключителни разпоредби**

**§ 7.** В чл. 121а от Закона за морските пространства, вътрешните водни пътища и пристанищата на Република България (обн., ДВ, бр. 12 от 2000 г.; изм. и доп., бр. 111 от 2001 г., бр. 24 и 70 от 2004 г., бр. 11, 45, 87, 88, 94, 102 и 104 от 2005 г., бр. 30, 36, 43, 65, 99 и 108 от 2006 г., бр. 41, 54 и 109 от 2007 г., бр. 67, 71, 98 и 108 от 2008 г., бр. 47 и 81 от 2009 г., бр. 61 и 88 от 2010 г., бр. 23 от 2011 г., бр. 32 и 53 от 2012 г., бр. 15, 28, 66 и 109 от 2013 г., бр. 24 и 98 от 2014 г. и бр. 14 от 2015 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1:

а) създават се нови т. 6 и 7:

„6. не изпълни или не изпълни в установения срок задължението си по чл. 16, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 1177/2010 относно предоставянето на информация в случай на отмяна на пътуването или закъснение при заминаването, или допусне лицето, на което е поверил изпълнението на това задължение, да не го изпълни или да не го изпълни в срок;

7. не изпълни или не положи дължимата грижа при изпълнението на задължението си по чл. 16, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 1177/2010 относно предоставянето на информация в случай на отмяна на пътуването или закъснение при заминаването, или допусне лицето, на което е поверил изпълнението на това задължение, да не го изпълни или да не положи дължимата при изпълнението му грижа;“

б) създава се т. 8:

„8. не изпълни задължението си по чл. 16, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 1177/2010 относно предоставянето на информация при отмяна на пътуването или закъснение при заминаването на лица с увреждания или лица с намалена подвижност в достъпна за тях форма или допусне лицето, на което е поверил изпълнението на това задължение, да не го изпълни;”

в) досегашните т. 6 и 7 стават съответно т. 9 и 10.

2. В ал. 2 след думите „чл. 11, параграфи 4 и 5“ съюзът „и” се заменя със запетая, а след думите „чл. 15, параграф 4“ се добавя „и чл. 16”.

**§ 8.** Разпоредбите на чл. 6б-6и от Кодекса на търговското корабоплаване се прилагат при условията на чл. 3 от Регламент (ЕО) № 718/1999 на Съвета от 29 март 1999 г. относно политиката за капацитета на флотите на Общността с оглед насърчаване на транспорта по вътрешните водни пътища (ОВ, L 90/1 от 1999 г.) за корабите, плаващи под българско знаме, превозващи товари по вътрешните водни пътища на държави - членки на Европейския съюз, извън река Дунав и притоците й до Келхайм.

**§ 9.** Законът влиза в сила от деня на обнародването му в „Държавен вестник” с изключение на параграфи 1, 3 и 4, които влизат в сила от 14 април 2015 г.

Законът е приет от 43-ото Народно събрание на ……..…... 2015 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА**

**НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ:**

**(Цецка Цачева)**

# М О Т И В И

**към проекта на Закон за изменение и допълнение на Кодекса на търговското корабоплаване**

Проектът на Закон за изменение и допълнение на Кодекса на търговското корабоплаване (КТК) има две основни цели, първата от които е да бъдат съобразени нормите на вътрешното право с правилата на Международната конвенция за изваждане на потънало имущество от Найроби, 2007 г., ратифицирана със закон (ДВ, бр. 92 от 2011 г.), а втората - да се създадат условия за ефективно прилагане на чл. 16-19 от Глава III на Регламент (ЕО) № 1177/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 г. относно правата на пътниците, пътуващи по море или по вътрешни водни пътища, и за изменение на Регламент (ЕО) № 2006/2004 (ОВ, L 334 от 2010 г.) (Регламент (ЕО) № 1177/2010).

Предлаганите изменения в разпоредбите на чл. 93, чл. 329 и създаването на чл. 337а-337г представляват мерки на национално ниво, необходими за изпълнението и прилагането на Международната конвенция за изваждане на потънало имущество от Найроби, 2007 г. (наричана по-нататък „Конвенцията"). С промяната в чл. 329 се регламентира изваждането или изтеглянето на потънало имущество, както в териториално море, така и в изключителната икономическа зона на Република България (в съответствие с чл. 3 от Конвенцията), а чрез изменението на чл. 93 се създава задължение за капитана на кораба да информира администрацията на крайбрежната държава в случай на морски произшествия, когато е налице потънало имущество (в изпълнение на чл. 5 от Конвенцията). Предложеното допълнение на глава четиринадесета на КТК „Изваждане на потънало имущество" регламентира случаите на отговорността на корабопритежателя, ограниченията на отговорност (чл. 10 от Конвенцията) и задължението на корабопритежателя на кораб с бруто тонаж 300 или повече тона да има застраховка, банкова гаранция или друго финансово обезпечение, покриващо обезщетението до размера на разходите за определяне на местонахождението, обозначаване и изваждане на потънало имущество. Съгласно чл. 12 от Конвенцията обезщетението не може да надхвърля размера на застраховката или другата финансова гаранция, покриваща отговорността на корабопритежателя за разходите за определяне на местонахождението, обозначаване и изваждане на потънало имущество.

Предлаганите изменения и допълнения в чл. 221а и 383в от КТК, както и в чл. 121а от Закона за морските пространства, вътрешните водни пътища и пристанищата на Република България са наложителни с оглед на поети ангажименти към Европейската комисия във връзка с получени през 2014 г. искания за информация в рамките на запитване „EU PILOT"

№ 6068/14/MOVE (т.н. информационна фаза) за неспазване от страна на България на задълженията за предприемане на мерки на национално ниво за осигуряване изпълнението на Регламент (ЕС) № 1177/2010. Стриктното изпълнение на поетите ангажименти в отговор на получените запитвания е от ключово значение за предотвратяване стартирането на процедура за нарушение по чл. 258 от Договора за функционирането на Европейския съюз.

С изменението и допълнението на чл. 383в от КТК се цели да се гарантира в пълна степен защитата на правата на пътниците в изпълнение на разпоредбите на чл. 16-19 от Регламент (ЕС) № 1177/2010 в случаите на отмяна на пътуването, закъснение при тръгването или пристигането. Европейската комисия категорично посочва, че нормите на глава осма от КТК, уреждащи обществените отношения, които възникват във връзка с договора за превоз на пътници, както и административнонаказателната разпоредба на чл. 383в от КТК не уреждат всички задължения и не предвиждат санкции за нарушения на задълженията на превозвача и на пристанищния оператор, произтичащи от текстовете на чл. 16-19 от Регламент (ЕС) № 1177/2010.

От друга страна, глава осма на КТК осигурява защита на пътниците по договор за превоз в някои хипотези, които не са уредени от разпоредбите на Регламент (ЕС) № 1177/2010, например правото да се иска платената превозна цена при възникнали пречки в случаите на чл. 205 от КТК, а също и в хипотезите на отстъпване от договора преди започване на пътуването (чл. 207 и 209). Именно това налага уточнение на приложното поле на глава осма от КТК спрямо разпоредбите на Регламент (ЕС) № 1177/2010. Посредством изменението на чл. 221а от КТК се постига ясно разграничение между приложението на текстовете на КТК и тези на Регламент (ЕС) 1177/2010 по отношение на правата и задълженията, възникващи по договор за превоз на пътници, т.е. правата на пътниците, попадащи в обхвата на регламента, ще бъдат защитени и в случаите, които не са предвидени в регламента, но са уредени в нормите на КТК.

Понастоящем в глава осма на КТК съществуват разпоредби, аналогични на тези, включени в обхвата на Регламент (ЕС) № 1177/2010, но защитата на пътниците, попадащи в приложното поле на регламента, е само частично уредена в КТК, например липсва позоваване на промяна на маршрута. Също така правото на помощ (храна и настаняване) се прилага за закъснения при тръгването само когато превозвачът е виновен и не се прилага в случай на отмяна на пътуването (чл. 210 от КТК). Заедно с това се налага в разпоредбите на КТК да бъде осигурена защита на правото на обезщетение в случай на закъснение при пристигането (чл. 19 от Регламент (ЕС) № 1177/2010).

С оглед на изложените съображения и имайки предвид, че глава осма от КТК обхваща и въпроси, регулирани на ниво ЕС, поради факта, че разпоредбите на КТК установяват различни задължения, а също и по-ниска степен на защита на правата на

пътниците в случаите на чл. 16-19 от регламента, правната сигурност е засегната.

С цел да бъдат гарантирани правата на пътниците се предлага изменение и допълнение на административнонаказателната разпоредба на чл. 383в с оглед обезпечаване стриктното прилагане на нормите на Регламент (ЕС) № 1177/2010 в случаите на:

1. отмяна на пътуването;

2. закъснение при тръгването;

3. закъснение при пристигането.

Неизпълнението на задълженията по чл. 16-19 на Регламент (ЕС) № 1177/2010 е скрепено с имуществената санкция, която може да бъде наложена на превозвач по договор за превоз на пътници по смисъла на чл. 3, буква „м" от регламента или на лице, на което превозвачът е поверил изпълнението на своите задължения по регламента.

Предлаганата нова редакция на чл. 385 от КТК е наложителна с оглед прецизиране разпоредбите на КТК във връзка с последното изменение на кодекса през 2013 г. Посредством новия текст на чл. 385 се цели постигане на максимален синхрон между нормите на КТК по отношение забраната за отплаване и ареста на морски кораби и на кораби, плаващи по вътрешните водни пътища, като обезпечителна мярка за събирането на наложени глоби, имуществени санкции или на обезщетения, определени по глава XVIII от КТК.

Измененията в чл. 221а и 383в от КТК, както и чл. 121а от Закона за морските пространства, вътрешните водни пътища и пристанищата на Република България от законопроекта са взаимносвързани, защото с тях се обезпечава прилагането на изискванията на Регламент (ЕС) № 1177/2010 в областта на правата на пътниците. Със законопроекта се предлага аналогично допълнение на административнонаказателната разпоредба в Закона за морските пространства, вътрешните водни пътища и пристанищата на Република България (ЗМПВВППРБ). Предлага се да се налага санкция по чл. 121а от Закона за нарушенията на чл. 16 на Регламент (ЕС) № 1177/2010 от страна на пристанищен оператор, предоставящ пристанищна услуга по чл. 116, ал. 2, т. 3 от ЗМПВВППРБ или от страна на лице, на което последният е поверил изпълнението на някое от задълженията си по регламента.

Предложените промени в ЗМПВВППРБ са непосредствено свързани с промените в КТК. В Заключителните разпоредби се регламентира и влизането в сила на промените в КТК с цел въвеждане изискванията на Международната конвенция за изваждане на потънало имущество от Найроби, 2007 г., в националната нормативна уредба.

В Заключителните разпоредби се регламентира прилагането на чл. 6б-6и от КТК, уреждащи Фонд „Вътрешни водни пътища“, съобразно приложното поле на Регламент (ЕО) № 718/1999 на Съвета от 29 март 1999 г. относно политиката за капацитета на флотите на Общността с оглед насърчаване на транспорта по вътрешните водни пътища (ОВ, L 90/1 от 1999 г.). Регламент (ЕО) № 718/1999 въвежда механизъм за регулиране капацитета на флота – правилото „старо за ново“, и регламентира наблюдението на пазара в сектора на транспорта по вътрешните водни пътища на ЕС. В свое писмо от 18 септември 2014 г. Европейската комисия изисква от държавите членки да я информират как са въведени мерките за изпълнение на чл. 7, параграф 5 от Регламент (ЕО) № 718/1999. Член 7, параграф 5 от Регламент (ЕО) № 718/1999 предвижда задължение за собствениците на построени или внесени плавателни съдове да уведомят фонда за това в срок 6 месеца преди въвеждането в експлоатация на съответния плавателен съд, вследствие на което фондът трябва редовно да докладва на Европейската комисия за всяко ново увеличение на капацитета на флота, което влиза на пазара, предоставящ транспортни услуги по вътрешните водни пътища на Европа.

Фонд „Вътрешни водни пътища“ се създава в държавите членки по отношение на капацитета на техния флот в съответствие с разпоредбите на Регламент (ЕО) № 718/1999 и на основание чл. 3 от същия, когато притежават вътрешни водни пътища, свързани с тези на други държави членки, и общ тонаж на флота, надвишаващ 100 000 тона. Заедно с това, съгласно параграф 2 на чл. 2 Регламент (ЕО) № 718/1999 не се прилага спрямо плавателни съдове, които плават изключително по река Дунав и по притоците й до Келхайм, без да ги напускат, а също и спрямо фериботи.

Република България е спазила ангажиментите си в изпълнение на Регламент (ЕО) № 718/1999 чрез текстовете на членове 6б-6и от КТК. С предлагания текст в заключителните разпоредби на законопроекта се отчита обстоятелството, че към настоящия момент общият тонаж на корабите, плаващи под българско знаме по вътрешните водни пътища и извършващи превози извън р. Дунав, все още не е достигнал изисквания от Регламент (ЕО) № 718/1999 размер тонаж - 100 000 тона. Поради това липсва необходимостта от регулиране капацитета на флота, съответно за собствениците на построени или внесени плавателни съдове на практика не възниква задължение за подаване на информация към Фонд „Вътрешни водни пътища“ по силата на чл. 7, параграф 5 от Регламент (ЕО) № 718/1999. С предложения текст в Допълнителните разпоредби чл. 6б-6и от раздел I, глава първа на КТК, които регламентират създаването, състава, бюджета, правомощията и задълженията на фонд „Вътрешни водни пътища“, ще бъдат прилагани при достигането на изисквания размер общ тонаж на кораби, плаващи под български флаг и попадащи в обхвата на Регламент (ЕО) № 718/1999.

**МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ:**

**(Бойко Борисов)**